

ATTITUDE OF HIGH SCHOOL STUDENTS TOWARDS THE USE OF TECHNOLOGY IN THE EDUCATIONAL PROCESS

ATITUDINEA ELEVILOR DE LICEU FAȚĂ DE UTILIZAREA TEHNOLOGIEI ÎN
PROCESUL EDUCAȚIONAL

Lavinia DRĂGAN

Journal of Pedagogy, 2019 (1), 161 - 174

<https://doi.org/10.26755/RevPed/2019.1/161>

The online version of this article can be found at: <http://revped.ise.ro/category/2019-en/>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Published by:

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

<http://www.ise.ro/>

Further information about *Revista de Pedagogie – Journal of Pedagogy* can be found at:

Editorial Policy: <http://revped.ise.ro/editorial-policy/>

Author Guidelines: <http://revped.ise.ro/the-writer-guide-2/>

ATITUDINEA ELEVILOR DE LICEU FA ÎN UTILIZAREA TEHNOLOGIEI ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Lavinia Drăgan*

Universitatea din București,
Facultatea de Sociologie și Asistență Socială,
București, România
laviniadragan@gmail.com

Rezumat

Această lucrare prezintă rezultatele unei anchete sociologice bazate pe tehnica sondajului de opinie, utilizând ca instrument chestionarul tematic. Atât prin modul de construire a eșantionului (eșantion de disponibilitate aleasă dintr-un număr relativ mic de subiecți), cât și prin analiza și interpretarea datelor, prezenta cercetare este relativ asemănătoare studiilor calitative. Chestionarul se adresează elevilor de liceu și este elaborat cu scopul de a analiza percepțiile și atitudinile acestora cu privire la utilizarea tehnologiei în procesul de învățare și evaluare. Am avut în vedere atât gradul de utilizare a tehnologiei pentru studiul individual și documentare, cât și nivelul de valorificare de către profesori și elevi a acesteia în cadrul lecțiilor.

Ancheta sociologică pe bază de chestionar surprinde și modul în care respondenții privesc felul în care tehnologia poate fi utilizată în domeniul predării științelor socio-umane.

Pornind de la dezvoltarea celor opt competențe cheie stabilite în conformitate cu normele europene, am investigat modalitatea în care, pe lângă competențele generale și specifice prevăzute de programa de sociologie, se poate urmări dezvoltarea competențelor digitale.

Rezultatele cercetării indică un nivel crescut de receptivitate și de interes din partea elevilor față de integrarea tehnologiei în cadrul predării științelor socio-umane, precum și o creștere a eficienței în raport cu obiectivele didactice propuse.

* Drd., Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București, România.

De asemenea, se poate constata o creștere a motivației intrinseci pentru studiu și asumarea unui rol activ de către elevi pe parcursul procesului educațional.

În concluzie, integrarea tehnologiei în strategiile didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare se dovedește a fi benefic, venind în egal măsură în întâmpinarea nevoilor elevilor și ale profesorilor.

Cuvinte-cheie: competențe digitale, liceu, tiințe socio-umane, tehnologie.

Abstract

This paper takes into account the results of a sociological survey based on the opinion poll technique, using a thematic questionnaire. The sample construction (availability sample of a relatively small number of subjects) and the data analysis and interpretation make this research similar to qualitative studies. The questionnaire addresses high school students and it is designed to analyze their perceptions and attitudes about the use of technology in learning and assessment. Both the degree of technology use during individual study and research and the level of capitalization by teachers and pupils during lessons were taken into consideration.

The sociological survey also captures the respondents' opinions on how technology can be used in teaching social science.

Taking into account the development of eight key competences established in accordance with the European norms, the way in which digital competencies development can be pursued – besides the general and specific competencies provided by the sociology curriculum – has been investigated.

The research results indicate an increased level of students' receptivity and interest towards the integration of technology in teaching social science, as well as an increase in efficiency regarding teaching aims and objectives.

Also, an increase in learners' intrinsic motivation to study and their willingness to play an active role in the educational process can be observed.

In conclusion, integrating technology into the teaching-learning-evaluation process proves to be beneficial, equally meeting the needs of students and teachers.

Keywords: digital competencies, highschool, social science, technology.

Pornind de la precizarea conform careia „*Tehnologia pedagogică reprezintă ansamblul tehnicilor și cunoștințelor practice imaginat pentru a organiza, atesta și asigura funcționalitatea instituției colare la nivel de sistem* (De Landsheere, Gilbert, 1992, p. 294)”, pe care Sorin Cristea o prezintă în preambulul definirii acestui concept în *Dicționar de termeni pedagogici* (Cristea, 1998, p. 285) am derulat o cercetare empirică. În acest demers am avut în vedere două dintre cele patru dimensiuni operaționale ale „*conceptului de tehnologie a educației/instruirii*”, și anume: „*...pregătirea și folosirea materialului pedagogic; aplicarea cunoștințelor în activitatea de învățare*” (Cristea, 1998, p.285).

Este de notorietate faptul că adolescenții manifestă un interes deosebit față de tehnologia modernă, cu precădere pentru activități care țin de domeniul divertismentului, al comunicării interpersonale și al informației curente, aspecte care țin de educația non-formală și de cea informală. Introducerea mijloacelor tehnologice în sistemul educațional formal reprezintă o necesitate și vine în întâmpinarea acestui gen de interes din partea unui segment social care se află în plin proces de formare.

Mai mult, abilitatea și disponibilitatea tinerei generații – definită de Marc Prensky drept o generație de „*nativi digitali*” (Prensky, 2001) – pentru utilizarea mijloacelor tehnologice constituie o oportunitate care poate fi canalizată eficient, atât în scopul atingerii obiectivelor generale ale sistemului educațional formal, cât și pentru a consolida o conduită corectă de raportare la aceste modalități de comunicare și de exprimare socială. Cu alte cuvinte, folosirea noilor tehnologii ar trebui să conducă la dobândirea unui nivel de „*înțelepciune digitală*”, concept atribuit tot de Marc Prensky persoanelor care sunt capabile să utilizeze cu discernământ tehnologia digitală (Prensky, 2009), astfel încât să poată selecta, tria și ierarhiza în mod responsabil informațiile furnizate pe această cale.

Această problemă reprezintă un interes nu numai la nivel local, național sau european, ci și la nivel mondial. Este relevant în acest context raportul final al studiului „*Internetul și mediile de socializare virtuale în viața liceenilor*”, realizat de Institutul de Științe ale Educației și publicat în 2017. În acest raport, capitolul *Statistici comparative România – Uniunea Europeană* (pp.8-14), elaborat de Irina Boeru, ilustrează, prin date statistice,

situația existentă la nivelul țării noastre sub acest aspect, iar capitolul *Politici publice în domeniul formării competențelor digitale* (pp.15-25), elaborat de Sorin Mitulescu și Ioana Ștefănescu, prezintă cadrul general al preocupărilor pentru acest domeniu atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

Este de remarcat faptul că încă din 2003, în procesul de parcurgere a etapelor de aderare la Uniunea Europeană, legislația românească urmărește integrarea politicilor manifestate la nivel internațional. Desigur, toate acestea par a fi cu noi în zilele noastre de România sunt foarte importante, însă procesul de dezvoltare și schimbările de natură tehnologică sunt deosebit de dinamice și au un impact din ce în ce mai amplu asupra vieții de zi cu zi, inclusiv în ceea ce privește sistemul de învățământ.

În acest sens, în cadrul prezentei cercetări am avut în vedere faptul că mijloacele tehnologice reprezintă instrumente care pot susține diferitele tipuri de activități și în nici un caz nu le pot înlocui. Acestea, ca orice alte instrumente, pot fi utilizate atât în scopuri benefice, cât și reprobabile, însă, în orice caz, fetișizarea sau blamarea lor constituie poziții extreme care trebuie evitate.

Obiectivul acestei cercetări empirice este identificarea atitudinilor, percepțiilor și a gradului de mulțumire a elevilor din ciclul superior al învățământului liceal cu privire la utilizarea mijloacelor tehnologice în procesul educațional formal.

Astfel, am optat pentru analiza preponderent calitativă a informațiilor obținute, folosind ca metodă de cercetare ancheta sociologică bazată pe tehnica sondajului de opinie, care a utilizat ca instrument un chestionar alcătuit din 10 întrebări, dintre care 9 închise și o întrebare mixtă.

Chestionarul propus este structurat înănd cont de patru dimensiuni operaționale relevante în procesul de predare-învățare-evaluare, iar rolul fiecăreia dintre ele este explicat în cele ce urmează.

Prima dimensiune se referă la **percepțiile și atitudinile cu privire la utilizarea tehnologiei în procesul educațional** și vizează identificarea

gradului de disponibilitate a elevilor în raport cu introducerea noilor tehnologii, ceea ce ar putea conduce la o implicare mai mare a acestora în activitatea colar .

A doua dimensiune avută în vedere urmărește să surprindă **gradul de utilizare a tehnologiei pentru studiul individual, documentare și evaluare**, astfel încât metodele de predare să se armonizeze cu metodele de studiu utilizate frecvent de elevi.

Cea de-a treia dimensiune se axează pe elemente specifice cu privire la **percepțiile asupra nivelului de valorificare de către profesori și elevi a tehnologiei în cadrul lecțiilor**, pentru a releva măsura în care aceasta vine în sprijinul procesului de predare-învățare-evaluare.

A patra dimensiune se referă la **percepțiile elevilor asupra dezvoltării celor opt competențe cheie stabilite în conformitate cu normele europene, prin utilizarea mijloacelor tehnologice în procesul educațional**, ceea ce urmărește evidențierea rolului propriu-zis pe care îl pot deține noile tehnologii în procesul educațional în ansamblul său.

Acest anchetă sociologic pe bază de chestionar vizează un efect antion de disponibilitate, prin care se urmărește surprinderea aspectelor mai sus enunțate, precum și deschiderea unor noi direcții de cercetare.

O limită a prezentei cercetări decurge din faptul că rezultatele anchetei nu pot fi generalizate la întreaga populație pe care o reprezintă elevii de liceu, atât ca urmare a tipului de efect antion utilizat, cât și a faptului că grupul investigat este alcătuit din doar 100 de elevi din ciclul liceal superior, rezidenți în București, cu vârste cuprinse între 16 și 19 ani la data aplicării chestionarului. De asemenea, o altă limită derivă din faptul că ancheta surprinde exclusiv opiniile elevilor, fără a investiga și poziția cadrelor didactice cu privire la tema cercetării.

Trebuie precizat faptul că datele înregistrate sunt raportate la numărul de răspunsuri acordate, acesta fiind variabil, deoarece la unele întrebări respondenții au putut opta pentru una sau mai multe variante de răspuns.

În cele ce urmează voi prezenta analiza răspunsurilor și interpretarea datelor obținute pentru fiecare dintre întrebările chestionarului pe tema percepției elevilor de liceu asupra utilizării mijloacelor tehnologice în procesul educațional.

Întrebarea nr. 1. Marca și cât de frecvent sunt utilizate în timpul orelor de curs mijloacele tehnologice de uz comun (de exemplu: proiector, tablă interactivă, monitor PC etc.).

Această întrebare vizează două dintre cele patru dimensiuni operaționale enunțate anterior și anume: cea care are în vedere surprinderea percepțiilor și atitudinilor elevilor cu privire la măsura utilizării tehnologiei în procesul educațional, precum și cea referitoare la nivelul de valorificare de către profesori și elevi a tehnologiei în cadrul lecțiilor.

Astfel, în urma prelucrării datelor pentru această întrebare s-au obținut următoarele rezultate, care reprezintă percepția respondenților cu privire la frecvența utilizării mijloacelor tehnologice de uz comun în timpul orelor de curs: 8% *frecvent*, 47% *uneori*, 43% *rareori*, 1% *niciodată*, 1% *N./N.R.*

Se poate observa faptul că variantele de răspuns alese preponderent au valori foarte apropiate, respectiv: 47% (*uneori*) și 43% (*rareori*), situate la mare distanță de celelalte variante, care înregistrează procente foarte scăzute, adică 8% (*frecvent*), 1% (*niciodată*) și 1% (*N./N.R.*).

Rezultatele indică faptul că respondenții percep utilizarea mijloacelor tehnologice de uz comun într-o măsură moderată, acestea nefiind principalele modalități de prezentare a informațiilor în timpul orelor de curs.

Întrebarea nr. 2. Marca și cât de frecvent sunt utilizate în timpul orelor de curs mijloacele tehnologice de uz individual (de exemplu: mobil, tabletă, laptop etc.).

Întrebarea următoare te surprinde dimensiunea operațională referitoare la gradul de utilizare a tehnologiei pentru studiul individual, documentare și evaluare, iar analiza răspunsurilor de la această întrebare pune în evidență

urm toarele rezultate: 37% *frecvent*, 38% *uneori*, 25% *rareori*, 0% *niciodat*, 0% *N. /N.R.*

Procentul cel mai ridicat îl de ine tot varianta *uneori* (38%), urmat îndeaproape de această dată de varianta *frecvent* (37%), în timp ce varianta *rareori* are, de asemenea, un scor ridicat (25%). Acest aspect relev c mijloacele tehnologice de uz individual sunt folosite într-o mai mare măsură decât cele de uz comun. De remarcat este c to i responden ii declar c folosesc mai mult sau mai pu în mijloacele tehnologice în timpul orelor de curs, întrucât variantele *niciodat* și *N. /N.R.* întrunesc 0%.

Urm toarele două întreb ri pun în eviden acelea i două dimensiuni opera ionale, care au în vedere percep ia responden ilor asupra importan ei utiliz rii noilor tehnologii, atât în diferite etape ale studiului individual, cât i în cadrul procesului de predare-înv are-evaluare de la clas .

Întrebarea nr. 3. *Marca i scopurile pentru care utiliza i mijloacele tehnologice în procesul de învă are.*

În ceea ce prive te scopurile pentru care elevii utilizeaz mijloacele tehnologice în procesul de învă are, din totalul celor 169 de r spunsuri a rezultat urm toarea distribu ie de procente: 48,5% *documentare*, 17,2% *redactare*, 28,4% *prezentare/expunere*, 5,3% *altele i anume care?*, 0,6% *N. /N.R.*

Dintre variantele de r spuns, ponderea cea mai ridicată o de ine op iunea *documentare* (48,5%), urmat de *prezentare/expunere* (28,4%) și de *redactare* (17,2%). Trebuie subliniat faptul c elevii declar c folosesc mijloacele tehnologice preponderent în scopul document rii și mult mai pu în pentru celelalte două .

Referitor la varianta *altele i anume care?* (5,3%), r spunsurile se grupeaz în două mari categorii: una care vizeaz tot documentarea (de exemplu: „ *timp rapid de aflarea informa iilor*”/„ *pentru orice, chiar i pentru teme*”), iar cealalt care indic o neîn alegere a sensului întreb rii (de exemplu: „ *interes personal*”/„ *distrac ie*”/„ *muzic* ”).

Varianta de r spuns *N. .N.R.* înregistrează un scor ne semnificativ de 0,6%.

Întrebarea nr. 4. *Ordonează în funcție de importanță scopurile pentru care utilizezi mijloacele tehnologice (1 = cel mai important, 3 = cel mai puțin important).*

În mod similar, la această întrebare observăm că se menține aceeași ierarhie a scopurilor principale pentru care respondenții utilizează mijloacele tehnologice în procesul educațional (documentare, prezentare/expunere, redactare), precum și aceeași pondere a rezultatelor.

Astfel, respondenții acordă în proporție de 72% locul întâi (*cel mai important*) pentru *documentare*, în timp ce 17% dintre respondenți plasează această variantă pe locul al doilea și doar 6% pe locul al treilea (*cel mai puțin important*).

Varianta de r spuns *prezentare/expunere* este aleasă pentru a doua poziție de 42% dintre respondenți, iar 35% îi acordă locul al treilea și doar 18% locul întâi.

Pentru *redactare*, 55% acordă locul trei, considerând că acest scop este cel mai puțin important, în condițiile în care 36% îl plasează pe locul al doilea și numai 4% îl percep ca fiind cel mai important.

Trebuie menționat că 3% dintre respondenți au dat răspunsuri nevalide și 2% au optat pentru varianta *N. .N.R.*

Întrebarea nr. 5. *Cât consideră că motivează utilizarea mijloacelor tehnologice în timpul orelor de curs?*

Dimensiunea operațională referitoare la percepțiile și atitudinile cu privire la utilizarea tehnologiei în procesul educațional este relevată și de această întrebare, care în acest caz sondează punctual motivația elevilor în legătură cu acest aspect. Astfel, în urma prelucrării datelor s-au obținut următoarele rezultate: 38% *mult*, 45% *moderat*, 10% *puțin*, 5% *deloc*, 2% *N. .N.R.*

Se observă că cei mai mulți dintre respondenți consideră că utilizarea mijloacelor tehnologice în timpul orelor de curs îi motivează *moderat* (45%) și *mult* (38%), în timp ce la o distanță semnificativă îi întâlnim pe cei care se declară *puțin* (10%) și *deloc* (5%) motivați. Doar 2% dintre respondenți au optat pentru varianta *N. /N.R.*

Numărul celor care se declară *puțin* și *deloc* motivați poate indica faptul că mijloacele tehnologice în sine nu sunt suficiente pentru a stimula activitatea elevilor în timpul orelor de curs.

Trebuie precizat faptul că în elaborarea chestionarului s-au avut în vedere atât complexitatea procesului de învățare, cât și diferitele aspecte ale implementării și utilizării tehnologiei moderne în actul educațional. Acest aspect a determinat ca formularea primelor cinci întrebări să evidențieze numai una sau două dintre dimensiunile operaționale amintite, în timp ce fiecare dintre următoarele cinci întrebări, ale căror rezultate vor fi prezentate în continuare, conduc la concluzii relevante pentru toate cele patru dimensiuni semnificative în procesul de predare-învățare-evaluare.

Întrebarea nr. 6. Cât considerați că vă ajută utilizarea mijloacelor tehnologice în procesul de învățare?

Percepția respondenților cu privire la ajutorul oferit de utilizarea mijloacelor tehnologice în procesul de învățare înregistrează următoarele rezultate: 61% *mult*, 33% *moderat*, 3% *puțin*, 2% *deloc*, 1% *N. /N.R.*

Majoritatea elevilor susține că mijloacele tehnologice îi ajută *mult* (61%), în timp ce 33% declară că acestea îi ajută *moderat*. La distanță considerabilă se situează scorurile obținute pentru variantele de răspuns *puțin* (3%) și *deloc* (2%). Varianta *N. /N.R.* a înregistrat 1%.

Întrebarea nr. 7. Marcați gradul de mulțumire față de orele de curs în care sunt utilizate mijloacele tehnologice.

Prelucrarea datelor referitoare la gradul de mulțumire a elevilor față de orele de curs în care sunt utilizate mijloacele tehnologice evidențiază

urm toarele rezultate: 43% *ridicat*, 50% *mediu*, 5% *sc zut*, 2% *N. ./N.R.*

Jum tate dintre responden i manifest un grad *mediu* de mul umire (50%), fiind urma i îndeaproape de cei care exprim un grad *ridicat* de mul umire (43%) în ceea ce prive te utilizarea mijloacelor tehnologice în orele de curs. Se observ i faptul c cele dou variante de r spuns care însumeaz o pondere considerabil indic o deschidere a elevilor pentru utilizarea mijloacelor tehnologice în procesul educa ional i doar 5% dintre responden i manifest un grad *sc zut* de mul umire. Varianta de r spuns *N. ./N.R.* are un procent de 2%.

Întrebarea nr. 8. Pentru care dintre urm toarele tipuri de activit i colare utiliza i mijloacele tehnologice?

La aceast întrebare responden ii au putut opta pentru una sau mai multe variante de r spuns, ceea ce a generat urm toarea frecven a celor 116 r spunsuri consemnate: 60,3% *predominant teoretice*, 14,7% *predominant practice*, 19,8% *predominant creative*, 5,2% *N. ./N.R.*

Se poate remarca ponderea deta at a op iunilor pentru utilizarea mijloacelor tehnologice în cazul activit ilor colare *predominant teoretice* (60,3%), pe locul al doilea situându-se activit ile *predominant creative* (19,8%), urmate de cele *predominant practice* (14,7%). În acest caz se înregistreaz un procent relativ ridicat de non-r spunsuri (5,2%).

Întrebarea nr. 9. Cum aprecia i folosirea mijloacelor tehnologice în predarea tiin elor socio-umane?

Percep ia elevilor fa de folosirea mijloacelor tehnologice în predarea tiin elor socio-umane este relevat de urm toarele procente: 85% *util* , 3% *inutil* , 11% *N. ./N.R.*, 1% *r spunsuri nevalide*.

Un procent foarte ridicat de responden i (85%) apreciaz c folosirea acestor mijloace este util în predarea tiin elor socio-umane, în contrast cu 3%, care o percep ca *inutil* . Un aspect surprinz tor îl constituie nivelul mare de non-r spunsuri (11%) la care se adaug i 1% r spunsuri nevalide.

Întrebarea nr. 10. Pe lângă competențele digitale, care dintre competențele stabilite în conformitate cu normele europene pentru educația și formarea pe tot parcursul vieții, considerați că sunt dezvoltate prin utilizarea mijloacelor tehnologice în cadrul orelor de curs?

În urma prelucrării datelor care reprezintă percepțiile elevilor cu privire la rolul mijloacelor tehnologice în dezvoltarea altor competențe, pe lângă cele digitale, au rezultat 290 de răspunsuri, deoarece întrebarea permitea opțiuni multiple. Astfel, s-au obținut următoarele rezultate: 8,3% *comunicarea în limba maternă*, 30,7% *comunicarea în limbi străine*, 5,9% *competențe matematice și competențe de bază în știință și tehnologie*, 11,7% *a învăța să înveți*, 15,9% *competențe sociale și civice*, 14,1% *spirit de inițiativă și antreprenoriat*, 13,1% *sensibilitate și exprimare culturală*, 0,3% *N./N.R.*

Cel mai ridicat procent se observă la *comunicarea în limbi străine* (30,7%), în timp ce valorile cele mai scăzute sunt înregistrate pentru *competențe matematice și competențe de bază în știință și tehnologie* (5,9%) și *comunicarea în limba maternă* (8,3%). Pentru celelalte patru competențe s-au obținut rezultate relativ apropiate. Astfel, pentru *a învăța să înveți* – 11,7%, pentru *competențe sociale și civice* – 15,9%, pentru *spirit de inițiativă și antreprenoriat* – 14,1% și pentru *sensibilitate și exprimare culturală* – 13,1%. Un procent nesemnificativ îl reprezintă varianta *N./N.R.*, pentru care s-a optat în proporție de 0,3%.

Concluziile cercetării empirice care se desprind din prelucrarea datelor obținute în urma aplicării acestui chestionar sunt prezentate în cele ce urmează.

Mediul în care sunt folosite mijloacele tehnologice în procesul educațional formal le permite elevilor de liceu din țările antonionul investigat să formuleze aprecieri referitoare la acest aspect. Astfel, în raport cu situațiile în care acestea sunt utilizate, rezultă că cele de uz comun sunt folosite într-o măsură mai mică în timpul orelor de curs (vezi frecvențele pentru întrebarea 1: 47% *uneori* și 43% *rareori*), spre deosebire de cele de uz individual (vezi frecvențele de la întrebarea 2: 38% *uneori* și 37% *frecvent*).

Pe de o parte, atitudinea deschisă și dorința clar exprimată de elevi pentru utilizarea mijloacelor tehnologice nu numai pentru divertisment, relaxare sau ca mediu de socializare, ci și în procesul educațional formal, reiese din valorile ridicate (45% *moderat* și 38% *mult*) obținute la întrebarea 5 referitoare la gradul de motivare pentru utilizarea mijloacelor tehnologice în timpul orelor de curs. Pe de altă parte, la aceeași întrebare, procentul respondenților care se declară *puțin* (10%) și *deloc* (5%) motivați se poate explica prin faptul că simpla utilizare a mijloacelor tehnologice nu este suficientă pentru a asigura implicarea mai activă a elevilor la orele de curs.

O altă idee care rezultă din răspunsurile elevilor (vezi răspunsurile de la întrebarea 8) este aceea că mijloacele tehnologice sunt insuficient folosite în cadrul activităților *predominant practice* (14,7%) și *predominant creative* (19,8%), spre deosebire de cele *predominant teoretice* (60,3%), care se situează pe primul loc la distanță mare. De asemenea, se poate observa că aceste valori corelează cu cele obținute la întrebările 3 și 4, referitoare la scopurile utilizării mijloacelor tehnologice, la care respondenții consideră activitatea de *documentare* ca fiind cea mai importantă (48,5% la întrebarea 3), plasând-o pe prima poziție în opiniunile lor la întrebarea 4.

Un aspect îmbucurător este cel relevat de răspunsurile la întrebarea 10, care dovedesc că respondenții conștientizează faptul că utilizarea mijloacelor tehnologice contribuie la consolidarea generală a competențelor stabilite în conformitate cu normele europene pentru educația și formarea pe tot parcursul vieții, ceea ce ar trebui să constituie o încurajare pentru dotarea unităților de învățământ în vederea asigurării unui cadru atractiv pentru elevi și din acest punct de vedere.

În același context se poate plasa și interpretarea răspunsurilor de la întrebarea 9, la care majoritatea elevilor (85%) sunt de părere că utilizarea mijloacelor tehnologice în cadrul orelor de învățare socio-umane este *utilă*, ceea ce poate conduce la oportunitatea înființării în viitor a unor laboratoare/cabinete destinate disciplinelor din această arie curriculară. Dotarea acestora cu sisteme audio-video care să faciliteze experimentarea unor proceduri specifice (anchete sociologice, interpretări ale datelor obținute din chestionare, prezentări video ale unor cazuistici sociale), ar putea permite

ca activitatea teoretică și sig seasc o prelungire cu caracter aplicativ, specific vie ii curente.

O concluzie cu caracter general i în egal m sur o aten ionare pentru sistemul educa ional formal o reprezint prioritatea op iunii elevilor în utilizarea mijloacelor tehnologice cu scopul principal de *documentare*. Aceast situa ie poate conduce la ideea fals c ar exista o echivalen între expunerea con inuturilor aferente disciplinelor colare i informa iile, nu întotdeauna corecte, ob inute prin intermediul mijloacelor tehnologice. În fapt, cele dou modalit i de informare nu se exclud, ci dimpotriv , se poteneaz reciproc.

Deoarece în prezent sistemul educa ional formal nu mai de ine monopolul asupra furnizarii informa iilor, acestuia îi revine rolul de a îi înv a pe elevi cum s gestioneze procesul de *documentare*, diminuând astfel riscul de utilizare a unor informa ii viciate furnizate din varii surse, inclusiv din zona internetului.

Mul umiri:

Mul umesc tuturor elevilor care au acceptat s participe la aceast cercetare, prin r spunsurile acordate la chestionar.

Referin e

- Boeru, I., Dalu, A.M., Iftode, O., Manu, M., Mitulescu, S., Neac u-Dalu, C.C., Pl e u, A., & tef nescu, I. (2017). *Internetul i mediile de socializare virtuale în via a liceenilor*. Bucure ti. Disponibil la <https://www.ise.ro/internetul-si-mediile-de-socializare-virtuale-in-viata-liceenilor> (accesat la 31.05.2019).
- Cristea, S. (1998). *Dic ionar de termeni pedagogici*. Bucure ti: Editura Didactic i Pedagogic .
- Prensky, M. (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants*. In: *On the Horizon*, MCB University Press (Vol.9, No.5). MCB University Press. <https://doi.org/10.1108/10748120110424816>.
- Prensky, M. (2009). *H. Sapiens Digital: From Digital Immigrants and Digital Natives to Digital Wisdom*.

The online version of this article can be found at:
<http://revped.ise.ro/category/2019-en/>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Versiunea online a acestui articol poate fi găsită la:
<http://revped.ise.ro/category/2019-ro/>

Această lucrare este licențiată sub Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

Pentru a vedea o copie a acestei licențe, vizitați <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> sau trimiteți o scrisoare către Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SUA.